

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

E.N.P. Veldhuijzen (BBB)
(d.d. 12 augustus 2026)

Nummer
4462

Onderwerp
Zoetwaterzekerheid Westland, Rotterdamse haven en Voorne
Putten bij aanhoudende droogte

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

De aanhoudende droogte en toenemende druk op de beschikbaarheid van zoetwater leiden tot grote zorgen binnen de glastuinbouw in het Westland. Vanuit de sector bereiken onze fractie signalen over onvoldoende beschikbaarheid van geschikt gietwater, toenemende verzilting en de risico's op productieverlies en economische schade.

De maatregelen die inmiddels in het beheergebied van het Hoogheemraadschap van Delfland zijn genomen, maken duidelijk hoe kwetsbaar de beschikbaarheid van zoetwater kan zijn tijdens een langdurige droge periode. Daarbij is de landelijke verdringingsreeks leidend. BBB onderschrijft dat bij waterschaarste zorgvuldig en overeenkomstig deze wettelijke kaders moet worden gehandeld. Tegelijkertijd achten wij het van groot belang dat binnen deze kaders alles wordt gedaan wat redelijkerwijs mogelijk is om economische schade te beperken en de beschikbaarheid van kwalitatief geschikt water zo goed mogelijk te borgen.

Tegelijkertijd speelt achterwaartse verzilting van zout water bij vloed een steeds grotere rol bij het water innamepunt Bernisse op Voorne Putten. Deze voorziet met 24 m³ per seconde de kust regio's van kwalitatief hoogwaardig zoet water.

De huidige situatie roept voor onze fractie daarom niet alleen vragen op over de komende weken, maar ook over de structurele weerbaarheid van het Westlandse glastuinbouwcluster. De glastuinbouw is van groot belang voor de Zuid-Hollandse economie en voedselproductie en is voor haar bedrijfsvoering afhankelijk van een betrouwbare beschikbaarheid van kwalitatief geschikt water. Dit sluit aan bij het coalitieakkoord, waarin het Zuid-Hollandse glastuinbouwcluster wordt benoemd als belangrijke speler in de wereldwijde voedselketen.

- 1. Welk actueel beeld heeft GS van de beschikbaarheid van voldoende en kwalitatief geschikt gietwater voor de glastuinbouw in het Westland en hoe verwacht GS dat deze situatie zich ontwikkelt wanneer de huidige droogte de komende weken aanhoudt?*

Antwoord

Het hoogheemraadschap van Delfland is verantwoordelijk voor het oppervlaktewaterbeheer in hun beheergebied. Dat betekent dat zij zorgen dat voldoende water beschikbaar is voor de gebruikers. In tijden van watertekort, en dat is deze zomer aan de hand, maken zij aan de hand van de verdringingsreeks voor oppervlaktewater keuzes.

GS volgt op hoofdlijnen de ontwikkelingen rondom de waterbeschikbaarheid en de keuzes die de waterschappen maken in de verdeling van het water voor alle functies. Hoe de droogte zich zal ontwikkelen, kan GS niet voorspellen.

2. *Welke scenario's hanteren GS en de betrokken waterbeheerders wanneer de droogte, lage rivierafvoeren en verzilting de komende weken aanhouden of verder verergeren? Kan GS per relevant scenario aangeven welke gevolgen dit kan hebben voor de beschikbaarheid van kwalitatief geschikt water voor de Westlandse glastuinbouw?*

Antwoord

GS hanteert geen scenario's en ook de waterbeheerders werken niet met scenario's zoals u bedoelt. De waterschappen zijn verantwoordelijk voor het oppervlaktewaterbeheer. In tijden van droogte zijn er afspraken hoe het beschikbare water wordt verdeeld. Gedeputeerde Weverling heeft de Staten op 30 juli en 14 augustus middels een lid GS-brief geïnformeerd over de droogte. Daarin is ook verwezen naar informatie van Rijkswaterstaat over de [Verdeling water bij droogte](#). Bij een feitelijk watertekort verdelen de waterschappen het beschikbare water volgens de landelijke verdringingsreeks. Als het waterschap tot oordeel komt dat zij onvoldoende water hebben om categorie 1 te kunnen bedienen, zijn zij bevoegd om de andere categorieën te beperken door middel van een onttrekkingsverbod.

3. *Welke concrete bestuurlijke inzet pleegt GS momenteel richting het Hoogheemraadschap van Delfland, Rijkswaterstaat en het Rijk om binnen de geldende wettelijke kaders de zoetwaterbeschikbaarheid voor het Westland zo goed mogelijk te borgen? Welke concrete resultaten beoogt GS met deze inzet en op welke termijn worden deze verwacht?*

Antwoord

De waterschappen zijn verantwoordelijk voor het maken van keuzes binnen de geldende kaders.

GS hebben de afgelopen twee jaren de voorgenomen aanpassing van de nationale waterverdeling beïnvloed via de reguliere structuren van het Deltaprogramma. Het resultaat van deze beïnvloeding is dat het Rijk kiest voor 'situationeel sturen' van de Rijnafvoer in plaats van generieke wijziging van de waterverdeling. Situationeel sturen betekent dat bij voldoende Rijnafvoer zoveel mogelijk water naar het IJsselmeer gaat om een zoetwaterbuffer op te bouwen in het IJsselmeer, zodat bij lage rivierafvoeren extra water naar de Rijnmond kan worden geleid om zoutindringing vanuit zee tegen te gaan. Deze werkwijze wordt door het Rijk opgenomen in het Nationaal Waterprogramma, waarvan dit najaar het ontwerp wordt vastgesteld.

4. *Welke aanvullende mogelijkheden zijn beschikbaar wanneer de huidige zoetwateraanvoer onvoldoende blijkt om ernstige schade aan het Westlandse glastuinbouwcluster te voorkomen? Kan GS daarbij aangeven welke technische, juridische, financiële of bestuurlijke belemmeringen een eventuele inzet van deze mogelijkheden momenteel beperken?*

Antwoord

Ondernemers zijn zelf verantwoordelijk voor de gietwatervoorziening van hun bedrijf. De sector is op de hoogte van toenemend watertekort en bereidt zich daar ook op voor. Voorbeelden hiervan zijn investeringen in grotere bovengrondse bassins, ondergrondse hemelwateropslag en toepassing van omgekeerde osmose voor ontzilting van brak grondwater.

Mochten deze oplossingen niet tijdig gereed zijn of onvoldoende blijken, dan hebben ondernemers de mogelijkheid om bijvoorbeeld drinkwater te benutten als gietwater (mits de publieke drinkwatervoorziening daarmee niet in gevaar komt), om zoetwater met tankwagens aan te voeren of om schade te accepteren. Alle opties hebben financiële consequenties, die per ondernemer zullen verschillen, en moeten voldoen aan wettelijke eisen.

Maatregelen, zoals de inzet van gezuiverd effluent, brak water of andere externe waterbronnen, moeten eveneens door het bevoegd gezag worden beoordeeld binnen de wettelijke kaders. Hierbij spelen naast de technische beschikbaarheid ook eventuele wettelijke vergunningvereisten, algemene regels en de gevolgen voor de waterkwaliteit een rol. Als uit de beoordeling door het bevoegd gezag van de maatregel blijkt dat sprake is van tijdelijke achteruitgang in de zin van de Kaderrichtlijn water (KRW), kan onder strikte voorwaarden een beroep worden gedaan op een uitzonderingsgrond.

5. *In hoeverre acht GS de huidige zoet- en gietwatervoorziening van het Westlandse glastuinbouwcluster voldoende robuust voor situaties waarin langdurige droogte en verzilting vaker of langduriger voorkomen? Welke kwetsbaarheden ziet GS en welke daarvan vragen volgens het college met prioriteit om een oplossing?*

Antwoord

De ervaringen van deze droge zomer laten zien dat Nederland kwetsbaar is voor perioden van lage afvoer vanuit de grote rivieren in combinatie met droogte. Dit geldt dus ook voor tuinbouwbedrijven die gebruik maken van oppervlaktewater. Bedrijven met een geringe eigen opvangcapaciteit zijn hierbij extra kwetsbaar en hebben gezien de te verwachten toenemende frequentie van droge perioden een eigenstandige verantwoordelijkheid om hun gietwatervoorziening robuuster te maken.

GS zet zich, samen met betrokken medeoverheden en de sector, in om de bij vraag 4 beschreven alternatieven verder te ontwikkelen en knelpunten weg te nemen. In het regionaal waterprogramma 2028-2033 wordt dit verder uitgewerkt.

6. *Welke concrete projecten lopen momenteel om de afhankelijkheid van schaars oppervlakte- en grondwater voor de glastuinbouw te verminderen, bijvoorbeeld door het vasthouden en opslaan van regenwater, alternatieve gietwaterbronnen, collectieve voorzieningen en hergebruik van voldoende gezuiverd afvalwater? Kan GS per relevant project aangeven wat de stand van zaken is en wanneer daadwerkelijke toepassing of opschaling wordt verwacht?*

Antwoord

In het oosten van het beheergebied van Delfland is ondergrondse opslag van hemelwater al meer gebruikelijk, aangezien het grondwater daar minder brak is. In het Westland heeft een beperkt aantal ondernemers een ondergrondse wateropslag gerealiseerd. Om ondergrondse opslag in het Westland te stimuleren is een pilotproject gestart voor collectieve opslag van hemelwater in het gebied van de Hooghe Beer: de Waterbank Westland. Dit project wordt gerealiseerd met financiële steun van provincie, ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (Deltafonds) en andere betrokkenen.

De gemeente Westland en bedrijven kijken waar kansen liggen om bovengrondse opslagcapaciteit te vergroten, alhoewel dit in het volle Westland niet eenvoudig is. Delfland, gemeente Westland, Glastuinbouw Nederland en de provincie willen binnenkort starten met de nadere uitwerking van een businesscase hergebruik (gezuiverd)effluent vanuit de AWZI Nieuwe

Waterweg. Bij deze AWZI is eind 2024 de collectieve zuivering gewasbeschermingsmiddelen gerealiseerd. Hierdoor is de kwaliteit van het effluent veel hoger dan van een gemiddelde AWZI.

7. *Welke projecten of oplossingen voor een robuustere gietwatervoorziening worden momenteel vertraagd door financiële, juridische, ruimtelijke, vergunningstechnische of andere belemmeringen? Welke mogelijkheden heeft de provincie om deze belemmeringen weg te nemen en is GS bereid deze mogelijkheden waar nodig versneld in te zetten?*

Antwoord

Het onder 6 genoemde project Waterbank Westland is vertraagd door het ontbreken van een toetsingskader voor vergunningverlening ter beoordeling van de risico's van aanwezigheid van zeer kleine hoeveelheden PFAS in het te infiltreren regenwater. Om deze beleidsmissie op te vullen heeft de provincie het initiatief genomen om te komen tot een provinciaal handelingskader infiltraties. Het provinciale handelingskader is tot stand gekomen na breed overleg met de Zuid-Hollandse waterschappen en in overleg met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Dit kader komt in de besluitvorming bij de herziening van het regionaal waterprogramma.

Vooruitlopend op dit provinciale kader hebben de Hoogheemraadschappen van Rijnland en Delfland tijdelijke toetsingskaders vastgesteld. Hierdoor kan op korte termijn een vergunning worden verleend voor het infiltreren van regenwater.

Voor wat betreft het in het antwoord op vraag 6 genoemde hergebruik van effluent liggen uitdagingen op het financiële vlak (meerkosten), organisatorisch (producent en afnemers) en juridisch (benodigde vergunningen). Procestechnisch is een goede gietwaterkwaliteit te realiseren, alhoewel bij verwijdering en vernietiging van PFAS-verbindingen nog uitdagingen liggen.

Met het opstellen van een concrete businesscase zal meer inzicht ontstaan of hergebruik van effluent (op termijn) een realistische optie is.

8. *Welke concrete lessen trekt GS uit de huidige situatie voor het provinciale beleid voor waterbeschikbaarheid, klimaatadaptatie en de toekomstbestendigheid van Greenport West-Holland? Is GS bereid naar aanleiding van de huidige situatie met Delfland, gemeenten, de glastuinbouwsector en andere relevante partijen te bepalen welke maatregelen vóór een volgende langdurige droogteperiode versneld moeten worden, en Provinciale Staten hierover inclusief acties, verantwoordelijkheden en termijnen te informeren?*

Antwoord

Zoals aangegeven in de antwoorden bij de vragen 5, 6 en 7 zijn de afgelopen jaren al diverse stappen gezet richting een meer duurzame, klimaatbestendige gietwatervoorziening. Uit de antwoorden blijkt ook dat het tempo waarin oplossingsrichtingen kunnen worden geïmplementeerd verschillend is. De huidige zomer illustreert dat waar zoet water nu vaak als goedkope grondstof kan worden benut, het niet beschikken over voldoende zoet water een hoge prijs heeft. Dit betekent dat afnemers van zoet water zich zullen moeten instellen op een hogere prijs voor gietwater dan men thans gewend is.

In het regionaal waterprogramma zal de inzet van GS nader worden bepaald, de ervaringen van de sinds 2018 met hoge frequentie voorkomende droge zomers worden hierin meegenomen.

9. *De Bernisse inlaat aan het Spui is een belangrijke inlaat van zoetwater voor Voorne Putten, het Westland en de Rotterdamse Haven. Door achterwaartse verzilting vanuit onder andere het Hartelkanaal wordt het Spui steeds zouter. Is GS bereid met Rijkswaterstaat en WSHD in gesprek te gaan om dit te voorkomen, door onder andere de Hartelkering bij Spijkenisse geheel of gedeeltelijk te sluiten?*

Antwoord

Door lage waterstanden op het Spui is de capaciteit van de inlaat bij Bernisse beperkt. Boven op deze beperking komt tijdelijke sluiting van de inlaat als de zouttong het Spui bereikt. Vanwege deze beperkingen heeft Waterschap Hollandse Delta tijdelijk extra aanvoer uit het Haringvliet gerealiseerd via het Kanaal door Voorne.

Het sluiten van de Hartelkering is een van de mogelijke maatregelen waarvan effectiviteit en impact worden onderzocht in opdracht van het Regionaal Droogte Overleg (RDO) en de Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling (LCW). Het gesprek hierover met Rijkswaterstaat en Waterschap Hollandse Delta wordt door de provincie in het RDO gevoerd.

Den Haag, 8 september 2026

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA mr. A.W. Kolff